АДВОКАТ ТА ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ: НЕВИРІШЕНІ ПИТАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

МОКАНИК Марія Радиславівна - студентка першого курсу магістратури
Факультету адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава
Мудрого

ORCID 0000-0002-3029-3989

УДК 347.965

DOI 10.32782/LAW.UA.2020.3.15

В статье проанализированы вопросы неразглашения (сохранения) адвокатской тайны как составляющей принципа конфиденциальности. Изучен правовой статус адвоката, адвокатского бюро и адвокатского объединения как специально определенных субъектов первичного финансового мониторинга в контексте нерешенных вопросов, касающихся адвокатской тайны.

Ключевые слова: адвокат, конфиденциальность, адвокатская тайна, профессиональная тайна, финансовый мониторинг, субъект первичного финансового мониторинга.

Постановка проблеми

Принцип конфіденційності є одним із основних принципів здійснення адвокатської діяльності. Із прийняттям нового Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361-ІХ) від 6 грудня 2019 року, попередній закон від 14 жовтня 2014 року, який вносив зміни до статті 22 «Адвокатська таємниця» Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», втратив чинність. Крім того, у прийнятому Законі внесено зміни, що стосуються нерозголошення адвокатської таємниці. У зв'язку з цим знайдено декілька дискусійних питань, породжених та невирішених із прийняттям нового закону.

Стан дослідження проблеми

Новий Закон № 361-ІХ набув чинності 28 квітня 2020 року, тому якщо питання принципу конфіденційності, нерозголошення (збереження) адвокатської таємниці досліджувалися у багатьох дисертаційних роботах, монографіях та наукових статтях, то зміни, які були внесені цим Законом, були розглянуті адвокатами та науковцям ще недостатньо.

Адвокатська таємниця була досліджена у контексті принципів адвокатської діяльності Н. Бакаянвою, Т. Варфаламєєвою, Т. Вільчик, Ю. Загуменною та Е. Наджафлі, С. Іваницьким, Р. Теліженком та іншими.

Статус адвоката як суб'єкта фінансового моніторингу вивчали В. Гайворонська, К. Павлуненко, В. Гвозд'їй, О. Джабу-рія, О. Дроздов та О. Дроздова, І. Костін, В. Шкурко та інші.

Мета і завдання дослідження

Аналіз чинного законодавства та законів, які втратили чинність, практики Європейського суду з прав людини. Звернути увагу адвокатів, науковців на проблемні питання, відсутність юридичної визначеності щодо адвокатської таємниці адвоката, адвокатського бюро та адвокатського об'єднання як спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, та запропонувати підходи до вирішення деяких питань.

Виклад основного матеріалу

Згідно з частиною першою статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05 липня 2012 року – № 5076-VI (далі – Закон № 5076-VI), адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів [1].

Деякі науковці ототожнюють принцип конфіденційності зі збереженням адвокатської таємниці, однак С. Іваницький наполягає, що принцип конфіденційності є ширшою категорією, ніж інститут адвокатської таємниці. Тим не менше, адвокатська таємниця виступає фундаментом й утворює основний обсяг змісту конфіденційності як принципу адвокатури [2, с. 329-330].

У частині першій статті 22 Закону № 5076-VI адвокатська таємниця визначена як будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [1].

Існують різні підходи до визначення меж адвокатської таємниці: вона розглядається і як категорія, відносна з можливістю встановлення законних та етичних випадків її розголошення, і як категорія абсолютна, яка не дозволяє жодних виключень та послаблень у питаннях збереження адвокатської таємниці.

Так, Р. Теліженко, прирівнюючи адвокатську таємницю з нотаріальною, медичною, а також з таємницею сповіді, пропонував визначити у законі адвокатську таємницю як поняття абсолютне і незмінне, яке не підлягає розголошенню у жодному з випадків: при виконанні адвокатом своїх професійних обов'язків, після закінчен-

ня виконання ним таких обов'язків чи за будь-якого іншого стороннього впливу [3, с. 406].

У свою чергу, Н. Бакаянова називає адвокатську таємницю «відносно-абсолютною», адже законодавець допускає випадки можливості її розголошення [4, с. 177]. Винятки, у яких дозволяється її відкриття, визначено в Законі № 5076-VI. Відповідно до цього нормативно-правового акту, адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці:

1) за письмовою заявою клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим законом підстав) (частина 2 статті 22);

2) у разі пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів (частина 4 статті 22);

3) у разі подання адвокатом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (частина 6 статті 22) [1].

Найновішим та найсуперечливішим вважається саме третій виняток, тому розглянемо його детальніше.

Відповідно до пункту 21 Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII (далі – Закон № 1702-VII), статтю 22 Закону № 5076-VI було доповнено частинами 6 та 7 наступного змісту:

6. «Подання адвокатом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням адвокатської таємниці».

7. «Адвокат не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [5].

А у частині 5 статті 8 Закону № 1702-VII встановлювалося, що нотаріуси, адвокати, адвокатські бюро та об'єднання, особи, які надають юридичні послуги, аудитори, аудиторські фірми, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, можуть не повідомляти спеціально уповноваженому органу про свої підозри у разі, коли відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їх професійної таємниці, або має привілей на збереження службової таємниці, а також у випадках, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів [5].

Тобто між цими двома цитованими законами (Законом № 5076-VI та Законом № 1702-VII) існував зв'язок та взаємодія: крім того, що вони у своїх текстах містили посилання один до одного, Закон № 1702-

VII згадував про адвокатську таємницю, узагальнюючи це поняття до «професійної таємниці» (оскільки вона стосувалась не тільки адвокатів, адвокатських бюро та об'єднань, а й інших суб'єктів).

У статті 6 Закону № 361-IX передбачено, що адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально входять до системи фінансового моніторингу, яка, у свою чергу, складається з первинного та державного рівнів. Адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, є спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу. Виключення становлять особи, які надають послуги в рамках трудових правовідносин [6].

Статтею 8 Закону № 361-IX визначено завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Аналіз таких обов'язків, на думку О. Дроздова та О. Дроздової, не тільки свідчить про накладення на адвокатів додаткового бюрократичного тягаря, але може значно ускладнити формування між адвокатом та клієнтом довірливих відносин, особливо якщо в їх основу законодавець намагається покласти певні підозри [15].

Статтею 10 Закону 361-IX встановлено, що виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується, зокрема, адвокатськими бюро, адвокатськими об'єднаннями та адвокатами, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, якщо вони беруть участь, діючи від імені та/або за дорученням клієнта, у будь-якій фінансовій операції та/або допомагають клієнту планувати чи здійснювати операцію щодо:

1) купівлі-продажу нерухомості або управління майном при фінансуванні будівництва житла;

2) купівлі-продажу суб'єктів господарювання та корпоративних прав;

3) управління коштами, цінними паперами або іншими активами клієнта;

4) відкриття та/або управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах;

5) залучення коштів, необхідних для створення юридичних осіб та фондів, забезпечення їх діяльності або управління ними;

6) створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами, фондами, трастами або іншими подібними правовими утвореннями [6].

Разом з цим, у новому законі не знайшлося місця «професійній таємниці», натомість маємо частину 3 статті 10 Закону № 361-IX такого змісту: «Нотаріуси, адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, особи, які надають юридичні послуги, можуть не виконувати обов'язки щодо здійснення належної перевірки клієнта та не повідомляти спеціально уповноважений орган про свої підозри у разі надання послуг щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів або надання консультацій щодо захисту та представництва клієнта» [6].

Адвокат, Яків Воронін, за таких умов, робить висновок, що оскільки норма Закону № 1702-VII, якою внесено зміни до статті 22 Закону № 5076-VI, втратила чинність, то статтю 22 Закону № 5076-VI слід застосовувати без частин 6 та 7. Конституційний Суд України у своїй ухвалі про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 102 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України», Закону України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Конституційний Суд України» від 5 лютого 2008 року № 6-у/2008 зробив висновок, що положення закону про внесення змін до Конституції України після набрання ним чинності стають невід'ємною складовою Конституції України – окремими її положеннями, а сам закон вичерпує свою функцію [8]. Тобто Конституційний Суд України запровадив нову категорію «закон вичерпує свою функцію» [7].

Проте, враховуючи, що Конституційний Суд України застосував цю категорію (не пояснюючи що саме потрібно розуміти під цими словами) лише в зазначеному рішенні та виключно по відношенню до законів України, якими вносяться зміни до Конституції України, та більше не використовував її, а в чинному законодавстві України така категорія взагалі відсутня, вважаємо, що застосовувати її як аргумент на противагу висловленій позиції Я. Вороніна недоцільно.

Натомість, можна згадати інше рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 2 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» стосовно правових актів органів Верховної Ради України від 23 червня 1997 року № 2-зп, у мотивувальній частині якого Суд зауважив, що за своєю природою ненормативні правові акти, на відміну від нормативних, встановлюють не загальні правила поведінки, а конкретні приписи, звернені до окремого індивіда чи юридичної особи, застосовуються одноразово й після реалізації вичерпують свою дію [9]. І такий висновок, наприклад, узгоджується із правовими позиціями Конституційного Суду України, викладеними у рішеннях від 27 грудня 2001 року № 20-рп/2001 та від 16 квітня 2009 року № 7-рп/2009, а також використаний у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів об'єднаної палати Касаційного адміністративного суду від 13 березня 2019 року у справі № 712/8985/17, у якій Суд зазначає, що дія нормативно-правового акту є постійною тривалий час і не обмежується його разовим застосуванням [10].

Тобто категорія «акт вичерпує свою дію», на противагу категорії «закон вичерпує свою функцію», активно використовуються сьогодні судами та є зрозумілою для використання, але все ж таки дана категорія не стосується нормативно-правових актів, у тому числі й законів.

Отже, у підсумку ми бачимо, що дійсно системний зв'язок, який існував між Законом № 5076-VI та Законом № 1702-VII, відсутній між Законом № 5076-VI та Зако-

ном № 361-IX. Навіть в електронній версії Закону № 5076-VI, представлений на сайті Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), на сьогодні у самому тексті статті 22 встановлено гіперпосилання на Закон № 1702-VII, який вже втратив чинність. Вірогідно, що законодавець не мав на меті розірвати цей зв'язок, і проблема, яка виникла, стосується виключно питань юридичної техніки, що не виключає потреби в знаходженні шляхів вирішення цього питання.

Вважаємо, що цієї та інших проблем можна було б уникнути, ухваливши новий закон із «старим підходом» до врегулювання питання адвокатської таємниці.

Що саме ми маємо на увазі під «старим підходом»? У частині 7 статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» від 28 листопада 2002 року-№ 249-IV (далі – Закон № 249-IV), який втратив чинність, було сказано, що адвокати, особи, які надають юридичні послуги, аудитори, аудиторські фірми, фізичні особи – підприємці, які надають послуги з бухгалтерського обліку, не повідомляють Спеціально уповноважений орган про свої підозри щодо фінансових операцій у разі, якщо відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їх адвокатської таємниці та професійної таємниці, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів [11].

У рішенні Європейського суду з прав людини «Мішо проти Франції» (Michaud v. France, No. 12323/11) Суд встановив, що адвокати підпадають під обов'язок повідомляти про підозру лише у двох випадках:

1) коли в рамках професійної діяльності вони беруть участь від імені і за рахунок клієнта в угодах щодо фінансів або нерухомості або діють як довірителі;

2) коли в рамках професійної діяльності вони допомагають клієнту у підготовці або здійсненні трансакцій стосовно певних визначених операцій [12].

Тобто обов'язок повідомляти про підозру стосується лише діяльності, віддаленої від довіреної адвокатам місії захисту, і подібної до діяльності представників інших професій, які підпадають під цей обов'язок. Адже сутність місії захисту є основою для професійної таємниці адвоката.

Варто зазначити, що Т. Вільчик додає, хоча Європейський суд з прав людини підтвердив наявність обов'язків у адвокатів співпрацювати з компетентними органами по боротьбі з відмиванням грошей, отриманих злочинним шляхом, у той же час Суд підтвердив недоторканність професійної таємниці адвокатів щодо їх діяльності, пов'язаної з судовими розглядами справ щодо їх клієнтів. Що ж стосується правових консультацій, то Т. Вільчик вважає, що про дотримання адвокатської таємниці може йти мова у випадку, якщо адвокат особисто не бере участі в діяльності по відмиванню грошових коштів, не надає консультації з метою відмивання грошових коштів або якщо адвокату не відомо про те, що його клієнт бажає отримати консультацію з метою здійснення злочинної фінансової операції [13, с. 338].

Отже, якщо у Законі № 249-IV (на відміну від чинного Закону № 361-IX) згадувалось про адвокатську таємницю та не було надано можливості порушувати її адвокатам, «коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів», то в Законі № 361-IX щодо таких же випадків сформульовано, що адвокати «можуть не виконувати обов'язки щодо здійснення належної перевірки клієнта та не повідомляти спеціально уповноважений орган про свої підозри»[6], що, на нашу думку, означає «можуть не виконувати, а можуть й виконувати». Вважаємо, що зазначена «можливість» породжує невизначеність та незахищеність адвоката від майбутнього переслідування у правовій площині за дії, які, по суті, є розголошенням адвокатської таємниці.

Висновки

Закон № 361-IX регулює діяльність адвоката як спеціально визначеного суб'єкта

первинного фінансового моніторингу, проте й досі містить невирішені питання, пов'язані з дотриманням адвокатом принципу конфіденційності, складовою якого є нерозголошення адвокатської таємниці.

По-перше, у Законі № 361-IX відсутня згадка про «адвокатську таємницю» або хоча б «професійну таємницю адвокатів», не містить жодної згадки чи посилання на Закон № 5076-VI; а Закон № 1702-VII, який вносив зміни до Закону № 5076-VI, втратив чинність. У зв'язку з чим на сьогодні можливість застосування частин 6 та 7 статті 22 Закону № 5076-VI є дискусійною.

По-друге, Закон № 361-IX допускає «можливість» розголошення адвокатської таємниці навіть у разі надання послуг щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів або надання консультацій щодо захисту та представництва клієнта.

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо законодавцю звернути увагу на зазначені проблеми та вирішити питання, які породжують дискусії та сумніви у трактуванні та застосуванні норм Закону № 361-IX. Адже, як зазначила Європейська Комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія) у Доповіді щодо верховенства права, однією зі складових верховенства права є юридична визначеність; вона вимагає, щоб правові норми були чіткими й точними, спрямованими на забезпечення того, щоб ситуації та правовідносини залишались передбачуваними (пункти 41, 46 Доповіді) [14].

Література

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI : станом на 03 лип. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 13.12.2020).
2. Іваницький С. О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ : Інтерсервіс, 2017. 800 с.
3. Теліженко Р. Інформація, що становить адвокатську таємницю. *Науковий вісник Львівського університету внутрішніх*

справ.-Серія юридична. 2011. С. 401-408. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/04_2011/11trosat.pdf.

4. Бакаянова Н. М. Функціональні та організаційні основи адвокатури України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10. Одеса, 2017. 395 с.

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text>.

6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX : станом на 06 серп. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 13.12.2020).

7. Воронін Я. Як законодавець забув про адвокатську таємницю в Законі про фінансовий моніторинг: розбір правових наслідків. *Національна Асоціація Адвокатів України*. URL: <https://unba.org.ua/publications/5886-yak-zakonodavec-zabuv-pro-advokats-ku-taemnicyu-v-zakoni-pro-finansovij-monitoring-rozbir-pravovih-naslidkiv.html> (дата звернення: 13.12.2020).

8. Ухвала Конституційного Суду України Про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 102 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України», Закону України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Конституційний Суд України» : Ухвала від 05.02.2008 р. № -y/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va06u710-08#Text> (дата звернення: 13.12.2020).

9. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 2 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд

України» стосовно правових актів органів Верховної Ради України : Рішення від 23.06.1997 р. № 2-зп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va06u710-08#Text> (дата звернення: 13.12.2020).

10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів об'єднаної палати Касаційного адміністративного суду : Постанова від 13.03.2019 р. у справі № 712/8985/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80457637> (дата звернення: 13.12.2020).

11. Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : Закон України від 28.11.2002 р. № 249-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249-15#Text>.

12. CASE OF MICHAUD v. FRANCE : [Ukrainian Translation] by the COE Human Rights Trust Fund. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-126862>.

13. Вільчик Т. Б. Адвокатура як інститут реалізації права на правову допомогу: порівняльно-правовий аналіз законодавства країн Європейського Союзу та України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10 ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 457 с.

14. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія). Верховенство права : Доповідь № 512/2009. *Право України*. 2011. № 10. URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-ukr).

15. Олександр Дроздов, Олена Дроздова. Адвокат – суб'єкт первинного фінансового моніторингу та інші актуальні питання Закону 361—IX. *Національна Асоціація Адвокатів України*. URL: <https://unba.org.ua/publications/5070-advokat-suekt-pervinnogo-finansovogo-monitoringu-ta-inshi-aktual-ni-pitannya-zakonu-361.html>.

Mokanyk M. R. Advocate and financial monitoring: unresolved issue of advocate secrecy

The article analyzes the issues of non-disclosure (preservation) of advocate secrecy as a component of the confidentiality principle. The legal status of an advocate, an advocate firm and an advocate association as specially defined subjects of primary financial monitoring in the context of unresolved issues related to advocate secrecy were investigated.

The purpose of this work is to analyze and compare the current legislation and laws that have expired, the case law of the European Court of Human Rights.

Through a review and analytical study, the problematic issues related to the entry into force of the Law of Ukraine «On Prevention and Counteraction to Legalization (Laundering) of Proceeds from Crime, Terrorist Financing and Financing of Proliferation of Weapons of Mass Destruction» of December 6, 2019-- № 361- IX.

The result of the work was the establishment that in the above-mentioned law there is no mention of «advocate secrecy», «professional secrecy». The law does not contain any reference to the law governing advocacy. In addition, the law allows for the «possibility» of disclosing advocate secrecy even in the case of providing services to protect the client, representing his interests in court and in pre-trial dispute resolution or providing advice on the protection and representation of the client.

Paying attention to and improving legislation on this issue is important for advocacy, advocate firms and advocate associations of the principle of confidentiality as specially designated subjects of primary financial monitoring.

Key words: advocate, confidentiality, advocate secrecy, professional secrecy, financial monitoring, the subject of primary financial monitoring.